

Формуляр за ЧАСТИЧНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО*	
* Приложете към формуляра допълнителна информация, доказваща оценката	
Институция: Министерство на околната среда и водите	Нормативен акт: Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, приета с Постановление № 302 на Министерски съвет от 2012 г. (обн., ДВ, бр. 95 от 4.12.2012 г., в сила от 4.01.2013 г.)¹
За включване в законодателна/ оперативна програма на Министерския съвет за периода: януари – юни 2017 г. <i>Забележка: Датата е първоначално планирана с оглед своевременно транспониране на Директива 2015/1513. Забавянето се дължи на по-късно обнародване на ЗЕВИ, съдържащ и съответното правно основание за приемане на Наредбата.</i>	Дата: 25.05.2017
Контакт за въпроси: Силвия Бакърджиева; Станимира Мишева	Телефон: 940 6133; 940 6710

¹ Следствие на постъпила бележка в рамките на междуведомствено съгласуване, проектът е изменен в проект на ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, приета с Постановление № 302 на Министерски съвет от 2012 г. (обн., ДВ, бр. 95 от 4.12.2012 г., в сила от 3.01.2013 г.). Изменението се наложи, съгласно чл. 11, ал. 1 от Закона за нормативните актове.

Изменението на Проекта в НИД не засяга по същество съдържанието на направената частична предварителна оценка и информацията, която носи.

Всички бележки, постъпили от дирекция „Модернизация на администрацията“ са приети и отразени.

Направена е актуализация по отношение на Националния доклад за напредъка на България в насърчаването и използването на енергията от възобновяеми източници и използваните статистически данни, които не засягат по същество направения анализ и изведените заключения в оценката на въздействие.

1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които оправдават нормативната промяна

Съгласно директива за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (2009/28/ЕО), делът на енергията от възобновяеми източници в транспортния сектор към 2020г. трябва да достигне 10 %. С Директива 2009/30/ЕО (Директива за качества на горивата), ЕС прие задължителна цел за постигане на 6% намаление на интензитета на парниковите газове от горивата, използвани в транспортния сектор към 2020 г. Предназначението на тази цел е да се осигурят намаления на специфичните емисии на парникови газове от целия жизнен цикъл на биогоривата, включващ всички аспекти на производството и използването на енергията в автомобилния транспорт и от извънпътните подвижни машини.

За изпълнението на тези амбициозни цели се разчита значително на приноса на биогоривата, като е важно тяхното производство да се извършва по устойчиво развит начин. С оглед избягване на неблагоприятните странични ефекти, дължащи се на повишаване дела на биогоривата, с двете директиви се въвеждат критерии за устойчивост, които биогоривата и течните горива от биомаса трябва да удовлетворяват, за да може да бъдат считани за съобразени с целите и да получават подкрепа. Целта на действащите понастоящем критерии за устойчивост на биогоривата е да предотвратят превръщането на райони с високи въглеродни запаси и висока степен на биоразнообразие в райони за производство на суровини за биогорива и изискват отделяните при изгарянето на биогорива парникови газове да бъдат поне с 35 % по-малко от парниковите газове от изгарянето на конвенционалните горива, които те заместват. Съгласно сега действащото законодателство, през 2017 г. изискването ще бъде увеличено до 50 %, а от 1 януари 2018 г. на 60 % за биогорива, произведени в нови инсталации.

Остава обаче рискът част от допълнителното търсене на биогорива да бъде удовлетворявано чрез увеличаване на площите за земеделие в световен мащаб, което би довело до косвено увеличение на емисиите, дължащо се на преобразуването на земи. Отчитайки този потенциален риск, ЕК предприе преглед на въздействието на непряката промяна в земеползването (Indirect Land Use Change /ILUC/) върху емисиите от парникови газове.

Отчетен е и рискът за умишлено модифициране (или превръщане в отпадъци) на остатъци и отпадъци, така че да попаднат в обхвата на суровините за производство на биогорива от ново поколение.

С оглед минимизиране на това въздействие беше предложено изменение на действащото законодателство в областта на биогоривата (Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и Директива 98/70/ЕО за качество на горивата) – Директива 2015/1513.

1.2. Опишете какви са проблемите в приложението на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа

и/или въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.)

Директива 2009/28/ЕО е транспонирана в националното законодателство чрез Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), обн. В ДВ бр.35/03 май 2011 г. и Наредба за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, приета с ПМС №302 от 26.11.2012 год. Директива 2009/30/ЕО, изменяща Директива 98/70/ЕО е транспонирана в националното законодателство чрез ЗЧАВ, ЗОИК и Наредба за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, приета с ПМС №302 от 26.11.2012 год.

Новата директива 2015/1513/ЕО предвижда изменения, свързани с отчитане и на емисиите в резултат на непреки промени в земеползването и по-специално в частта, касаеща изчисление на средногодишните емисии в резултат на изменения във въглеродните запаси, свързани с изменения на потенциала на затопляне на парниковите газове по Четвъртия доклад за оценка на Междуправителствения комитет по изменение на климата и методологиите IPCC 2006.

Освен това се въвеждат временни предвиждани количества емисии по групи суровини, вследствие на непреки промени в земеползването, дължащи се на суровини за биогорива и течни горива от биомаса.

Добавени са биогорива и течни горива от биомаса, за които предвижданите количества емисии вследствие на непреки промени в земеползването се считат за равни на нула.

Добавени са суровини и горива, чийто принос за постигането на целта от 10 % дял на енергията от възобновяеми източници в транспорта в крайното потребление на енергия, се счита за равен на тяхното енергийно съдържание, умножено по две.

Това налага промяна в съществуващото законодателство и нормативна уредба.

1.3. Посочете дали са изготвени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Съществуващото европейско и национално законодателство в областта на биогоривата има основно значение за развитието на биогоривата като възобновяеми енергийни източници в транспорта, като част от общата енергийна стратегия на ЕС и България. Понастоящем биогоривата са най-важният вид алтернативни горива и единственият пряк заместител на петрола във всички видове транспорт. Това им придава уникална роля в стремежа на ЕС за постигането на конкурентоспособна устойчива нисковъглеродна икономика до 2050 г. Сектор „Транспорт“ е отговорен за 14,8% от националните емисии на парникови газове. В периода 2000 – 2014 г. делът на транспорта в крайното потребление на горива и енергия нараства от 21,5% до 33,2%. Основен консуматор е пътният транспорт (автомобилен и тежкотоварен), който консумира за 2014 г. 94,5% от общо употребеното количество енергия в сектора. Транспортът емитира 40% от общото количество на азотните оксиди и 23% от емисиите на въглероден оксид за 2014 година (Източник: Доклад за състоянието на околната среда в България за 2014 г.)

Емисиите от транспорта могат да бъдат намалени с мерки, засягащи обема на транспортни дейности, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на парниковия интензитет на енергията за транспорта. Биогоривата са алтернативен източник с потенциал да намали интензитета на парникови газове на горивата, в случай че преките и непреките им емисии са

по-ниски от емисиите на конвенционалните горива, които заменят.

Суровините за конвенционалните биогорива са маслодайни култури (рапица, слънчоглед), захарни култури (захарно цвекло, захарна тръстика), зърнено-житни и други богати на скорбяла култури (царевица, пшеница, ечемик), се произвеждат на земеделски земи. С нарастване на търсенето и развитието на пазарите на биогорива в глобален план като алтернативен на ископаемите горива възобновяем енергиен източник за транспорта нараства и търсенето на земеделска земя, която преимуществено е предназначена за отглеждане на хранителни, фуражни и влакнодайни култури, като е необходимо потреблението за такива неенергийни цели да продължи да бъде задоволявано. Това от своя страна може да доведе до конвертиране от един тип земя в земеделска такава, което и представлява непреки промени в земеползването. Въглеродните емисии, дължащи се на такава промяна в земеползването, се изисква да бъдат включени в изчислението на общите емисии на парникови газове за съответното биогориво, за да се определи дали то отговаря на критериите за устойчиво развито производство.

Когато за земеделско производство се използва допълнителна земя, промяната на нейното предназначение може да доведе до значителни емисии на парникови газове, ако съответните почви са били със значителни въглеродни запаси, какъвто например е случаят с горските почви.

Още през 2010 г. на европейско ниво стартира проучване относно потенциала на намаление на емисиите на парникови газове, свързани с непреките промени в земеползването, което завършва с доклад от страна на Европейската комисия, отчитащ наличен негативен ефект върху спестяване на ЕПГ от биогорива и течни горива от биомаса за транспорта от непреките промени в земеползването, както и извода, че почти цялото производство на биогорива до 2020 г. се очаква да бъде от култури, отглеждани на земеделски земи, които могат да бъдат от друга страна използвани за отглеждане на храни и фуражи. Биогоривата от своя страна се разделят на няколко поколения, съобразно произхода на суровината. Първото поколение се произвежда от зърнено-житни и богати на скорбяла, захарни и маслодайни култури. При производството на второ и трето поколение биогорива се използват като суровини биологични отпадъци и остатъци като слама, водорасли, черупки, шушулки, смоли, остатъчни продукти от горското стопанство, бактерии и др..

С оглед съществуващия риск ЕС да не постигне заложените цели за намаление на ЕПГ от горивата в транспорта и съответния дял на ВИ в транспорта, както и възникналата остра конкуренция в използването на земеделска земя при производството на суровини за биогорива и суровини за храни и фуражи, е представена нова законодателна инициатива, имаща за цел да ограничи въздействието на непреките промени в земеползването и производството на първо поколение биогорива, както и да насърчи внедряването на нови технологии и производството на второ и трето поколение биогорива, които не се конкурират с храни и фуражи, отглеждани на земеделски земи. Преговорите приключват с приемането през 2014 г. на Директивата за непреките промени в земеползването² (НПЗ), внесла изменения в Директивата за качество на горивата³ и Директивата за ВЕИ⁴ по отношение на следните елементи:

² Директива (ЕС) 2015/1513 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година за изменение на Директива 98/70/ЕО относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници

³ Директива 98/70/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 1998 година относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 93/12/ЕИО на Съвета

1. Насърчава се производството на биогорива ново поколение и се въвежда задължение за определяне на индикативна национална цел с референтна стойност от 0.5% енергийно съдържание от дяла на енергията от ВИ във всички видове транспорт до 2020;
2. Ограничава се отчитането на конвенционалните биогорива към общия дял до не повече от 7% от крайното енергопотребление в транспорта през 2020 г., без ограничение в употребата им;
3. Увеличава се до 60 % на минималната стойност за намаление на емисиите на парникови газове за новите инсталации (в експлоатация след 1 октомври 2015 г.) с цел да се подобри ефективността на производствения процес и да се ограничат по-нататъшните инвестиции в инсталации с недостатъчно добри показатели по отношение на парниковите газове;
4. Въвежда се задължение за докладване на потреблението на биогорива ново поколение към 2020;
5. Въвежда се изискване за проследяване на произхода на остатъците и отпадъците, за да се предотврати умишлено модифициране (или превръщане в отпадъци) на остатъци и отпадъци, така че да попаднат в обхвата на суровините за производство на биогорива от ново поколение.
6. Въвежда се задължение за доставчиците на горива да докладват временните средни стойности на предвижданите ЕПГ вследствие на непреките промени в земеползването;
7. Променят се правилата за изчисление на ЕПГ от целия жизнен цикъл на биогоривата;
8. Въвежда се изискване за докладване на спазване на критериите за устойчивост от доброволните схеми и принципи на взаимно признаване;
9. Уеднаквяват се правилата за използване на приетите стойности на предвижданите ЕПГ;
10. Въвеждат се нови дефиниции, произтичащи от НПЗ;

На национално ниво вследствие на изпълнение на произтичащите от Пакета „Климат-енергетика“ до 2020 г. ангажименти, както и приетите през 2009 г. на ниво ЕС Директива за ВЕИ и Директива 2009/30/ЕС⁵, изменяща Директивата за качество на горивата, бяха постепенно приети следните нормативни актове за постигане на определен дял на енергията от ВЕИ във всички видове транспорт, въвеждане на критерии за устойчивост при отчитане на биогоривата, както и намаление на парникови газове на единица енергия от целия жизнен цикъл на доставяните течни горива и енергия:

⁴ Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (Текст от значение за ЕИП)

⁵ Директива 2009/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за изменение на Директива 98/70/ЕО по отношение на спецификацията на бензина, дизеловото гориво и газьола и за въвеждане на механизъм за наблюдение и намаляване на нивата на емисиите на парникови газове и за изменение на Директива 1999/32/ЕО на Съвета по отношение на спецификацията на горивото, използвано от плавателни съдове по вътрешните водни пътища, и за отмяна на Директива 93/12/ЕО (Текст от значение за ЕИП)

- Закон за енергията от възобновяеми източници, уреждащ производството и потреблението на биогорива и енергия от ВИ в транспорта и на течните горива от биомаса;

- Наредба № РД-16-869 от 2 август 2011 г. за изчисляването на общия дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта (Обн. ДВ. бр.70 от 9 Септември 2011 г.)

- Наредба за критериите за устойчивост на биогорива и течните горива от биомаса (Приета с ПМС № 302 от 26.11.2012 г., Обн. ДВ. бр. 95 от 4 Декември 2012г.) (НКУБГТГБ);

- Методика за изчисляване намалението на емисиите на парникови газове от целия жизнен цикъл на биогоривата и на течните горива от биомаса (към НКУБГТГБ);

- Закона за ограничаване измененията на климата, уреждащ изискванията за намаляване на емисиите на парникови газове от течни горива и енергия за транспорта;

- Закон за чистотата на атмосферния въздух;

- Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол (Приета с ПМС № 156 от 15.07.2003 г., Обн. ДВ. бр.66 от 25 Юли 2003 г.).

Настъпилите значителни промени в регулациите на биогоривата и течните горива от биомаса на европейско ниво и произтичащите задължения за България съгласно чл. 291 от Договора за функциониране на ЕС като ДЧ на ЕС да привежда в съответствие националното си законодателство с европейското изисква иницирираните на съответните нормативни промени и във вътрешната нормативна уредба на страната.

Наредба за критериите за устойчивост на биогорива и течните горива от биомаса определя критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, както и условията и редът: за набиране и предоставяне на информация от икономическите оператори, включително за мерките, взети за защита на почвите, земите водите, въздуха и др.; за извършване на одит за съответствие на биогоривата и течните горива от биомаса с критериите за устойчивост; за издаване и отнемане на сертификатите за съответствие на икономическите оператори и реда на издаване на декларация за устойчивост от тях за суровините, биогоривата и течните горива от биомаса с критериите за устойчивост, както и съдържанието на сертификатите.

В съответствие с НКУБТГБ икономическите оператори поддържат система за масов баланс и осигуряват проследимост на всяка партида суровини и биогорива на всички етапи на производството, преработката, транспорта и разпространението. Те са длъжни да водят дневници с изходяща и входяща информация относно издадените и получени декларации, характеристики за устойчивост и обемите на партидите суровини, отпадъци и остатъци, използвани за производството на биогорива. В НКУБТГБ се формулират условията и реда за създаване на доброволна национална схема за сертифициране на биогоривата и признаване на други доброволни национални схеми за сертифициране след признаването им от Европейската комисия (ЕК) и реда за акредитиране на сертифициращите органи, които ще ги прилагат.

Определени са условията и редът за извършване на надежден и независим одит за съответствие на биогоривата с критериите за устойчивост. Въведени са изисквания за предоставяне на данни и информация от икономическите оператори и сертифициращите органи.

Поради своя основополагащ характер т. 1-3, посочени по-горе, ще бъдат обект на промяна на разпоредби в ЗЕВИ и ЗОИК. Т. 4-9 попадат в обхвата на НКУБГТГБ и Методиката към нея и обуславят съответните изменения и допълнения в текстовете на двата акта..

Последващи оценки на нормативния акт до момента на са извършвани поради сравнително краткия период, в който се прилага, както и поради сравнително ограничението кръг субекти, които практически касае.

Наличните до момента най-актуални анализи за изпълнението на политиката по отношение на критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса дават следната информация:

В периода 2006 – 2011 г. потреблението на биогорива е значително по-ниско от националните индикативни цели, поставени в Националната дългосрочна програма за насърчаване на потреблението на биогорива в транспортния сектор 2008 – 2020 г., и не се осигурява постигане на целта от 10% потребление на биогорива в транспортния сектор до 2020 година.

С влизането в сила в началото на 2013 г. на Наредбата за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, потреблението на енергия от възобновяеми източници в сектор „Транспорт“ през 2013 г. и 2014 г. се увеличава значително. През 2013 г. и 2014 г. потребените количества биогорива в сектор „Транспорт“, отговарящи на критериите за устойчивост, са съответно 104 хиляди тона нефтен еквивалент и 111 хиляди тона нефтен еквивалент, от които за 2013 г.: биодизел – 105 435 тона (96 хиляди тона нефтен еквивалент) и биоетанол – 12 568 тона (8 хиляди тона нефтен еквивалент) и за 2014 г. биодизел – 106 321 тона (96 хиляди тона нефтен еквивалент) и биоетанол – 22 824 тона (15 хиляди тона нефтен еквивалент)(Източник: Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р България за 2014 г.).Инсталираният капацитет за производство на биогорива не се експлоатира в пълна степен. Инсталираният капацитет за производство на биодизел в България към 2012 г. е 252 400 t/год, като 1 инсталация има комплексно разрешително за 60000 t/y капацитет, от който може да се получи както биодизел първо поколение, така и биодизел второ поколение – от отпадно олио. Инсталираният капацитет за производство на биоетанол в страната към 2012 г. е 84 000 t/год. Към същата година 99,28 % от произведените биогорива в страната са от първо поколение, а 0,72 % - от второ поколение. От произведените в България през 2012 г. количества биогорива 99,43% са устойчиви със сертификат за устойчивост и 0,57% са неустойчиви. Предпочитани за употреба са вносните биогорива. От тях, за разлика от произведените в България, 81,96% са неустойчиви и са без сертификат за устойчивост и само 18,04% са устойчиви. За изпълнение на задължителната национална цел могат да се отчетат само 33% от потребените количества биогорива. От фирмите производителки на биодизел по НДПНПБТС[41] 71,43% са фалирали (15 броя); 19,05% са неработещи (4 броя) и 9,52% са работещи (2 броя). От произведеното през 2012г. количество биодизел 98,96% се дължи на едната компания, а 1,04% е на втората. От фирмите производителки на биоетанол 66,67% са фалирали (2 броя). През 2012г. 66,67% не произвеждат биоетанол

(2 броя), 33,33% произвеждат биоетанол (1 предприятие). Произведеното през 2012 г. количество биоетанол 100% се дължи на една единствена компания. Енергийните култури, които се изнасят от страната се употребяват за производство на биогорива в други държави и по този начин произведените в България суровини спомагат за постигане на други национални цели. 93,33% от направените инвестиционни предложения за изграждане на инсталации за производството на биодизел първо поколение са направени преди и през 2008г. Съществува едно ново инвестиционно предложение, направено през 2013г., което е за 35,28% от общите планирани за изграждане производствени мощности.

С Решение № 059 на Сметната палата от 28.05.2015 г., е приет *Одитен доклад № 0300001613 за извършен одит на изпълнение на целите на Европейския съюз и националните цели за производство и използване на биогорива за периода от 01.01.2008 г. до 31.12.2012 г.*, в който са направени следните основни констатации: България разполага с необходимите площи за производството на суровини за биогорива, но се проследява каква част от енергийните култури се влагат за производство на биогорива, в т.ч. и отпадъците от горската промишленост, листна маса и отпадъци от животински торове и други ресурси.

Междинните цели за 2010 г. и 2011 г. за дял на ВИ в транспорта не са постигнати. Националната цел за 2010 г. не е постигната. Постигнатите през 2013 г. (5,6%) и 2014 г. (5,3%) дялове на енергията от възобновяеми източници в сектор „Транспорт“ надвишават заложените за посочените години дялове в НПДЕВИ (за 2013 г. – 3,3% , съответно за 2014 г.– 4,5%) и се доближават до прогнозирания за 2015 г. дял от 5,8% дял на енергията от възобновяеми източници в сектор „Транспорт“. Посочените проценти обаче се дължат основно на използването на електрически транспорт, докато делът на биогоривата остава малък (Източник: Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р България за 2014 г.).

Първоначално е въведено задължението за поетапно смесване на биокомпонент с течни горива от нефтен произход, (през м. декември 2009 г. със Закона за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогоривата). След това задължението е временно отложено до 01.01.2012 г. със Закон за енергията от възобновяеми източници. Резултатът е ниско годишно потребление на биогорива през 2011 г. и забавяне на темпа на растеж на дела на биокомпонентата в потребяваните течни горива от нефтен произход. Ключовото предимство на биогоривата от следващо поколение е свързано с по-осезаемия екологичен ефект. Разчита се единствено на биогорива от първо поколение и внос от други страни.

В националния план за биогоривата предвидените количества от биогорива второ поколение са незначителни и към 2020 г. възлизат на 4 ktоe при общо потребление на биогорива от 287 ktоe. Предвид съществуващият в страната ресурс от суровини, не са планирани и количества от внос на биогорива до 2018 г. След 2018 г. е планиран единствено внос на биоетанол. Същевременно данните в енергийните баланси на НСИ за 2012 г. показват, че над 90 на сто от потребените количества биогорива са от внос.

Критериите за устойчивост на биогоривата ще дадат резултат, ако участниците на пазара, които ги спазват, бъдат насърчени като получават ценова премия.

Съгласно *Четвъртия национален доклад за напредъка на България в насърчаването и използването на енергията от възобновяеми източници, декември 2017 г.:*

Финансова подкрепа за производството и потреблението на биогорива и енергия от ВИ в транспорта и на течни горива от биомаса се предоставя само когато те отговарят на критериите за устойчивост. В случай на предоставяне на финансова подкрепа за производство на биогорива приоритет се дава на производството на биогорива от отпадъци, остатъци, нехранителни целулозни материали и лигноцелулозни материали. Икономическите оператори могат да участват в схеми за подпомагане само когато са спазени критериите за устойчивост на течните горива от биомаса, използва се система за масов баланс, осигурено е одитирането на информацията и са представени доказателства за проведения одит.

Според доклада, в транспортния сектор към декември 2016 г. потребеното количество енергия от ВИ е 186,5 ktоe. С най-значим принос за това е биодизелът, чието потребление формира 70 % от брутното крайно потребление на енергия от ВИ сектора. Намаленията на емисиите на ПГ в този сектор се дължат и на употребата на електрическа енергия, като те са незначителни. Докладът отчита изпълнение на целта от България за 2020 г., което е възможност за осъществяване на статистически прехвърляния към ДЧ, които изпитват недостиг от енергия от ВИ за изпълнение на задължителните си цели.

В заключение освен известно разминаване в данните, посоченото по-горе налага изводът, че производството на биогорива в страната е изложено на динамика и колебания, като търсенето се задоволява и се осъществява предимно с внос на продукцията от трети страни, но в последните години значително се увеличава. Потенциалът за производство на второ и трето поколение биогорива е голям, за неговото изследване обаче ще бъдат необходими солидни финансови ресурси и инвестиции, както и допълнителни национални финансови мерки за стимулиране на развитието му.

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна по конкретен и измерим начин и график за (ако е приложимо) тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Основна цел на нормативната промяна е да въведе: **1. задължения за докладване на потреблението на биогорива ново поколение и предотвратяване на умишлено модифициране на отпадъците, от които се произвежда то; на временните средни стойности на предвижданията ЕПГ вследствие на непреките промени в земеползването и на спазване на критериите за устойчивост от доброволните схеми и принципи на взаимно признаване; 2. изменения в правилата за изчисление на ЕПГ от целия жизнен цикъл на биогоривата; 3. уеднаквяване на правилата за използване на приетите стойности на предвижданията ЕПГ.** Новите изисквания ще допринесат за прозрачност и отчетност при отчитането на НПЗ и спазването на критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса, допринасяйки както към насърчаване на производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта и заложените в националното законодателство цели в сектора:

- задължителната национална цел на Република България до 2020 г. за 16 на сто общ дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно

потребление на енергия, включително 10 на сто задължителен дял на енергията от възобновяеми източници в транспорта, съгласно ЗЕВИ, както и

- плавно намаление на емисиите на парникови газове на единица енергия от целия жизнен цикъл на доставяните течни горива и енергия спрямо основните стандарти за горивата през 2010 г., за да достигнат най-малко 6 на сто крайно общо намаление до 31 декември 2020 г., съгласно ЗОИК,

така и към намаляването на емисиите от НПЗ и към целта за определен дял на ново поколение биогорива (изискването в Директивата за НПЗ за установяване на индикативна национална цел с референтна стойност от 0.5% спрямо енергийно съдържание от дяла на енергията от ВИ във всички видове транспорт до 2020).

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Новите нормативни изисквания ще засегнат пряко лицата по чл. 40, ал. 1 от ЗЕВИ и чл. 3 от НКУБГТГБ:

- земеделски стопани, кооперации и организации на производители, събирачи на отпадъци и остатъци; изкупвачи на суровини за производството на биогорива и течни горива от биомаса; първични преработватели на суровини за производството на биогорива и течни горива от биомаса; изкупвачи на първично преработени суровини за производството на биогорива и течни горива от биомаса; лица, които внасят или пускат на пазара суровини за производство на биогорива и течни горива от биомаса; лицензирани складодържатели на чисти биогорива и течни горива от биомаса и/или на смеси на биогорива с течни горива от нефтен произход; разпространители на биогорива и течни горива от биомаса; крайни разпространители на биогорива и течни горива от биомаса; лица, които пускат на пазара биогорива и течни горива от биомаса, чисти или в смеси, за крайна употреба, както и на доброволните схеми за сертифициране на биогоривата и на течните горива от биомаса по раздел IV от НКУБГТГБ, на които ще бъде вменено допълнително задължение за включване на докладване във връзка с НПЗ. (по чл. 3 от Наредба за критериите за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса)

Новите норми ще имат отражение и върху дейността на компетентните органи – Министерство на околната среда и водите и Агенция за устойчиво енергийно развитие.

4. Варианти на действие:

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително и варианта „без действие“.

Вариант на действие 1: Без намеса - продължават да се прилагат действащите нормативни актове, без да се внасят изменения в тях

Запазване на статуквото няма да доведе до въздействие върху заинтересованите страни и ще продължи прилагането на действащата нормативна уредба, която не е в състояние да отговори адекватно на измененията в общите политики на ЕС във връзка с НПЗ, както и произтичащите от тях задължения за страната, което ще има пряко негативно екологично

въздействие.

Вариант на действие 2: Частично въвеждане на новите изисквания

Възможен вариант би бил частично въвеждане на новите изисквания с оглед избягване на създаване на рязка административна тежест за бизнес-операторите, както и за компетентните органи. Подобен подход отново не би гарантирал обаче в пълна степен изпълнението на политиките и заложените цели по отношение на намалението на ЕПГ от НПЗ. В дългосрочен план рискът от възбуждане от ЕК на процедура по нарушение по чл. 258 от ДФЕС срещу страната поради непълно транспониране на изискванията в националното законодателство се запазва

Вариант на действие 3: Пълно въвеждане на новите изисквания

Пълното въвеждане на новите изисквания ще добави някои нови изисквания в установената практика по отношение на критериите за устойчивост на биогорива и докладванията на ЕПГ от целия жизнен цикъл на биогоривата и течните биогорива от биомаса. Изменението на наредбата заедно с нормативните промени, които са внесени в ЗЕВИ, по кохерентен начин ще допринесе към постигане на заложените цели. В допълнение, с въвеждане на последващи мерки и стимули биха могли да бъдат преодолени констатираните слабости в сектора на конвенционалните биогорива и бъде създадена благоприятна среда за привличане на инвестиции и направен плавен преход към производството и употребата на второ и трето поколение биогорива, с оглед изпълнение на индикативната цел от 0.05%.

5. Негативни въздействия:

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни, и кои да са значителни.

.....
Вариант на действие 1: Без намеса
.....

Запазване на статуквото няма да доведе до въздействие върху заинтересованите страни и ще продължи прилагането на действащата нормативна уредба, която не е в състояние да отговори адекватно на измененията в общите политики на ЕС във връзка с НПЗ, както и произтичащите от тях задължения за страната, което ще има пряко негативно екологично въздействие. Отделно, липсата на действия спрямо въвеждането на новите изисквания от Директивата за НПЗ в националното законодателство ще застраши изпълнението на новите цели и политики и постави страната под риск от стартиране от страна на Европейската комисия процедура по нарушение по чл. 258 от ДФЕС. Това ще изисква експедитивна мобилизация на експертния ресурс на компетентните административни органи за привеждане на законодателството в съответствие, неизпълнението на което в най-лош сценарий би могло да завърши с иск пред Съда на ЕС и осъдително решение за България, респ. финансова глоба. В този смисъл вариант 1 ще бъде с изключително негативно въздействие, поради което отпада напълно като възможен вариант на действие.

.....
Вариант на действие 2: Частично въвеждане на новите изисквания
.....

Възможен вариант би бил частично въвеждане на новите изисквания с оглед избягване на създаване на рязка административна тежест за бизнес-операторите, както и за компетентните

органи. Подобен подход отново не би гарантирал обаче в пълна степен изпълнението на политиките и заложените цели по отношение на намалението на ЕПГ от НПЗ. В дългосрочен план рискът от възбуждане от ЕК на процедура по нарушение по чл. 258 от ДФЕС срещу страната поради непълно транспониране на изискванията в националното законодателство се запазва. Не на последно място – това ще рефлектира в повишена административна тежест на последващ етап при нова нормотворческа процедура за въвеждане на останалите изисквания на директивата в националното законодателство, което от своя страна ще породи правна несигурност за бизнеса. Поради това, макар и малко по-смекчен от вариант 1, вариант 2 също е с висока степен на негативно въздействие, поради което не е за предпочитане.

.....
Вариант на действие 3: Пълно въвеждане на новите изисквания
.....

Пълното въвеждане на новите изисквания ще добави някои нови изисквания в установената практика по отношение на критериите за устойчивост на биогорива и докладванията на ЕПГ от целия жизнен цикъл на биогоривата и течните биогорива от биомаса. Това от своя страна ще доведе до необходимост от осигуряване на допълнителни национални финансови ресурси за бъдещото прилагане на изменената директивата за: административните разходи по събиране и обработка на допълнителна информация от икономическите оператори и нейното систематизиране и докладване на ЕК. Въпреки това не се очаква да се повиши в голяма степен административното натоварване на бизнеса, тъй като практически основната регулаторна рамка по отчитане и докладване на ЕПГ на биогоривата и течните горива от биомаса и е вече приета и се прилага към настоящия момент, като към нея се допълва и компонента НПЗ. За компетентните органи се очаква да възникне ангажимент за събиране и обработка на по-голям обем данни, което може да наложи допълнителен експертен и финансов ресурс за обезпечаване на тази дейност. Въпреки посоченото и в сравнение с вариант 1 и 2, вариант 3 ще бъде с най-слабо негативно въздействие.

6. Ползи:

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

.....
Вариант на действие 1: Без намеса
.....

Липсата на промени в настоящата регулаторна рамка ще доведе до утвърдени практики по отношение на прилаганите критериите за устойчивост на биогоривата и схемите за сертифициране, като ще се постигне сигурност за бизнес-операторите и предвидимост за инвеститорите. Допълнителни финансови ресурси и експертен потенциал няма да бъдат необходими. Технологичното развитие и нивата на ЕПГ от потреблението на конвенционални биогорива и течни горива от биомаса ще се запазят в очакваните прогнозни нива. Големият дял на внос на конвенционални биогорива и течни горива от биомаса от трети страни, които в по-голямата си част отговарят на критериите за устойчивост на биогоривата.

.....
Вариант на действие 2: Частично въвеждане на новите изисквания
.....

Частично въвеждане на новите изисквания ще създаде по-плавно административно натоварване за операторите и административните органи по отношение на прилагане

на новите норми и би позволило по-плавен преходен период на постигане на съответствие.

.....
Вариант на действие 3: Пълно въвеждане на новите изисквания
.....

Пълно въвеждане на новите норми в Наредбата и методиката към нея ще допринесе за стабилна и надеждна система за отчетност и докладване на изпълнението на изискванията за критерии за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса и на ЕПГ от целия жизнен цикъл на биогоривата, вкл. и предвижданите ЕПГ вследствие на непреките промени в земеползването. Ще бъде използван максимално техническия и теоретичен потенциал за целите на отчитането при докладването за изпълнението на постигнатите цели.

Изменението на наредбата, заедно с нормативните промени, които са внесени в ЗЕВИ, по кохерентен начин ще допринесе към постигане на заложените цели. В допълнение, с въвеждане на последващи мерки и стимули биха могли да бъдат преодолени констатираните слабости в сектора на конвенционалните биогорива и бъде създадена благоприятна среда за привличане на инвестиции и направен плавен преход към производството и употребата на второ и трето поколение биогорива, с оглед изпълнение на индикативната цел от 0.5%, както и:

- Постигането на съществени намаления на емисиите на парникови газове и за устойчивото развитие, без да се конкурират пряко с производството на храни;
- Използване на замърсени и тежко деградирани земи за производство на суровина за производство на биогорива второ и трето поколение;
- Предотвратяване на ерозията на почвата и благоприятни условия за защита на подземните води при употребата на трайните насаждения (вместо на едногодишни растения) като суровина за производството на биогорива второ поколение.

7. Потенциални рискове:

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не се очакват такива.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

X Ще се повиши

Повишението на административната тежест е по отношение лицата, които предоставят на пазара биогорива, произтичащи от изискванията за осигуряване на пазара на нов продукт (биогорива от ново поколение) и за предоставянето на съответната информация на компетентните органи (в случая на МОСВ). Въпреки това не се очаква да се повиши в голяма степен административното натоварване на бизнеса, тъй като практически основната регулаторна рамка по отчитане и докладване на ЕПГ на биогоривата и течните горива от биомаса и е вече приета и се прилага към настоящия момент, като към нея се допълва отчитането на горивата от ново поколение и компонента НПЗ.

Ще се намали

Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

С новата нормативна промяна не се създават нови регулаторни режими. Ще бъде засегнат съществуващия режим за отчитане и докладване на ЕПГ на целия жизнен цикъл на биогорива и течни горива от биомаса и прилагане на критериите за устойчивост към тях.

9. Създават ли се нови регистри?

Ако отговорът е „да“, посочете колко и кои са те...

С новата нормативна промяна не се създават нови регистри.

10. Въздействие върху микро, малки и средни предприятия (МСП):

X Актът засяга пряко МСП

Малките и средни предприятия (МСП) представляват значителна част от заинтересованите страни.

Развитието на пазара на биогорива от ново поколение, заедно с необходимостта от насърчаване на по-голяма научноизследователска и развойна дейност и по-голямото производство на такива биогорива (тъй като понастоящем те не се предлагат на пазара в големи количества) може да се отчете като положително въздействие върху възможностите за регионално и местно развитие, перспективите за износ, възможностите за заетост и МСП.

Актът не засяга МСП

Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква цялостна оценка на въздействието:

Да

X Не

12. Обществени консултации:

Обобщете най-важните въпроси за обществените консултации в случай на извършване на цялостна ОВ или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове; посочете индикативен график за тяхното провеждането и видовете консултационни процедури.

Проектът на Наредбата за изменение и допълнение ще бъде предоставен за обществени консултации чрез Интернет страницата на Министерство на околната среда и водите, като компетентен орган по внасяне на проекта за приемане от Министерския съвет, в съответствие с чл. 26 от Закона за нормативните актове. Резюме на резултатите от обществените консултации ще бъде изготвено и включено към настоящата оценка на въздействие след приключването им.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от законодателството на ЕС:

Да

Не

Моля, посочете изискванията на законодателството на ЕС, включително информацията по т. 8.1. и 8.2., дали е извършена оценка на въздействието на ЕС и я приложете (или връзка към източник).

Приемането на наредбата произтича от чл. 4 на *Директива (ЕС) 2015/1513 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година за изменение на Директива 98/70/ЕО относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници*, съгласно който държавите-членки на ЕС въвеждат в сила необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, с цел изпълнение на изискванията на директивата.

Няколко са опциите, разгледани на ниво ЕС, като е предпочетен комбиниран вариант между отчитане на известно количество емисии на парникови газове при използването на биогорива, отразяващо непреките промени в земеползването, и въвеждане на ограничение за приноса на конвенционалните биогорива при постигането на целите по Директивата за възобновяемите енергийни източници с някои допълнителни елементи. Степента на устойчиво развитие при производството на биогорива продължава да се определя на базата на преки емисии, които могат да се верифицират и измерват. Общият пакет от мерки в Директивата за НПЗ ще доведе до 55% намаление на емисиите до 2020, дължащи се на непреки промени в земеползването и ще сведе до минимум рисковете от емисии, дължащи се на непреки промени в земеползването, като в същото време ще бъдат защитени вече направените инвестиции, и се отчитат ограниченията на съществуващото моделиране, които ограничения се вземат под внимание при определянето на политиката в разглежданата област.

Пълната оценка на въздействие на ниво ЕС може да бъде намерена на следния линк:

http://ec.europa.eu/clima/policies/transport/fuel/docs/swd_2012_343_en.pdf

14. Подпис на отговорното лице:

Име и длъжност: **Силвия Бакърджиева, началник отдел „ПЕПИК“**

Дата: **22.11.2018**

Подпис:

